

FRANS JACOBS
WAS HIJ MARKTZANGER OF CAFÉ-CHANTANT ARTIEST ?

door Jef KLAUSING

In het februarinumnummer 1985 van De Plate (bladz. 85/53), voortgaande op mijn verzameling vliegende bladen met liederen van Frans JACOBS, uitte ik de veronderstelling dat deze dichter en zanger niet zozeer een marktzanger was, maar vooral zou opgetreden zijn in café-chantants van zijn tijd. De aankondiging op zijn liedbladen dat hij zich "aanbood voor het opluisteren van banketten en trouwtafels", evenals de samenstelling van zijn repertorium bevestigde mijn vermoeden.

Inderdaad, slechts 6 van de 51 liederenteksten van Frans JACOBS in mijn verzameling staan in verband met de actualiteit van toen : 2 liederen over de moord in de duinen te Oostende, één lied over de moord te Gent, één lied over de moord te Beernem en 2 liederen over de heldendaden van onze Vlaamse renners in de Ronde van Frankrijk.

Roger HESSEL, die onlangs het lijvige werk over de marktzanger TAMBOER (levensloop en repertorium) op de boekenplanken bracht en voor het ogenblik de laatste hand legt aan een gelijkaardig werk over Frans JACOBS, is niet akkoord met mijn stelling. Volgens HESSEL was Frans JACOBS hoofdzakelijk marktzanger en was zijn optreden in café-chantants en op "banketten en trouwtafels" slechts een toemaatje.

Bij nadere beschouwing van mijn verzameling liederen van Frans JACOBS moet ik Roger HESSEL inderdaad gelijk geven.

De actualiteit van de liederen die Frans JACOBS bracht bestond zeker niet alleen uit moorden, coureurs en andere dergelijke onderwerpen die nu dikke koppen halen in de kranten. Wat opvalt bij het bekijken van dit repertorium is het feit dat hij de liederen die bij ons langs grammofoonplaat en radio in de toenmalige "hit-parade" kwamen en die ingevoerd werden uit Frankrijk, Duitsland en Nederland, van een Vlaamse tekst voorzag die zijn publiek kon verstaan en zingen.

Naast grammofoon en radio werden diezelfde import-liederen eveneens op de markten gezonden en de teksten verkocht. Destijds, in de jaren dertig, waren er onder meer twee groepen die regelmatig de donderdagmarkt van Oostende bezochten. De "Volendammers" brachten de toen bekende Nederlandse liedjes en er was ook een groep die uitsluitend Franse schlagers zong en de teksten verkocht op grote bladen. Deze groepen waren op gebied van aantal, instrumentatie, muzikale kennis en zelfs kledij (de "Volendammers" waren in Nederlandse klederdracht en op klompen !) veruit beter dan onze marktzangers. Ze brachten evenwel uitsluitend producten in een vreemde taal, het Nederlands hierbij begrepen !

Het was toen de verdienste van Frans JACOBS, zowel als van TAMBOER en anderen dat ze op de markten kwamen met liederen gemaakt op de allernieuwste schlagermelodieën, maar met woorden die de gewone mens kon begrijpen en zelf zingen. Ook dit gebeurt nog hedendaags langs radio en fonoplaat : Vlaamse kunstenaars zingen buitenlandse melodieën met Vlaamse teksten. Voor de 51 liederen van Frans JACOBS die ik bezit, werden 40 verschillende melodieën gebruikt. Als dat geen schlagerparade was in die tijd !

¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥ ¥